

Številka: 0911-1/2014,17

Datum: 19/06/2014

Denar pred integriteto poslancev: Novela Zakona o političnih strankah krši ustavna izhodišča

12. junija 2014 je državni zbor sprejel novelo Zakona o političnih strankah (ZPoIS-F). Po mnenju Komisije za preprečevanje korupcije novela krši ustavno izhodišče enakosti položaja poslancev, ne sledi načelu transparentnosti financiranja političnih strank in tudi ne namenu omejevanja višine posamične finančne podpore v gotovini politični stranki. Obenem še vedno ohranja prenos proračunskih sredstev na interesne skupine – politične stranke, in omogoča porabo davkoplačevalskega denarja za parcialne, strankarske interese.

Sprejeta novela poslancem prinese neizpodbitno več koristi, kot prejšnja. Pri tem je nedvomna ugotovitev, da gre pri takem ravnanju poslancev za pomanjkanje oziroma kršitev integritete, kot jo določa ZIntPK (4. člen »integriteta« je pričakovano delovanje in odgovornost posameznikov in organizacij pri preprečevanju in odpravljanju tveganj, da bi bila oblast, funkcija, pooblastilo ali druga pristojnost za odločanje uporabljena v nasprotju z zakonom, pravno dopustnimi cilji in etičnimi kodeksi). Če kdo, je namreč zakonodajno telo, kot predstavnik vsega ljudstva, tisto, ki mora poskrbeti, da zakoni, ki so sprejeti, udejanjajo javni interes, kar pa v primeru zadnje novele Zakona o političnih strankah ne drži. Novela ZPoIS-F je pisana na kožo eni interesni skupini – političnim strankam, obenem pa so jo prav člani političnih strank sprejeli. Prav zato bi moralo biti delovanje poslancev pri tej noveli že samo po sebi usmerjeno v maksimalno transparentnost in integritetno ravnanje, saj se pri glasovanju o ureditvi financiranja političnih strank dejansko znajdejo najmanj v videzu nasprotja interesov (njihov strankarski interes proti javnemu interesu). In prav zaradi te neizogibne, sporne situacije, v kateri so se znašli, bi bilo za ohranjanje transparentnosti in samega ugleda poslancev, nujno tudi pridobivanje konsenza čim širše strokovne in druge javnosti, ki ga je v primeru ZPoIS-F onemogočila obravnava po skrajšanem postopku.

Pri vsem navedenem se tako ne da izogniti razlagi, da je bila zadnja novela o Zakonu o političnih strankah sprejeta zgolj z namenom hitrega izhoda v sili za pridobitev dodatnega financiranja za prihajajoče volitve.

Povzetek ključnih pripombe KPK glede novele ZPoIS-F:

- 1. Z zadnjimi spremembami zakon krši ustavno izhodišče, in sicer, da je pravni položaj vseh poslancev izenačen.**
- 2. Novela ohranja načelo, da se proračunska sredstva porabijo za financiranje političnih strank.**
- 3. Novela znižuje kazni in zvišuje gotovinski znesek nakazil, pri čemer ne sledi namenu omejitve finančne podpore političnim strankam za posamične donacije.**
- 4. Novela je v nasprotju z načelom transparentnosti financiranja političnih strank in priporočili Skupine držav proti korupciji pri Svetu Evrope (GRECO).**

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE